

เอกสารประกอบรายงาน

เวทียุทธศาสตร์การกระจายอำนาจและการ

ปกครองตนเองของท้องถิ่น

วันจันทร์ที่ 16 ก.ค. 2555

จัดทำโดย

“ศูนย์ส่งเสริมและประสานงานการวิจัย

เพื่อการปกครองตนเองของท้องถิ่น

(สปวท.) 2555”

เสนอต่อ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

มกราคม 2556

สารบัญ

	หน้า
รายงานสรุปการประชุมสัมมนา เรื่อง เวทียุทธศาสตร์การกระจายอำนาจและ การปกครองตนเองของท้องถิ่น	1
ภาคผนวก ก โครงการและกำหนดการ	11
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม	15
ภาคผนวก ค เอกสารสรุป ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย	18

รายงานสรุปการประชุมสัมมนา
เรื่อง เวทียุทธศาสตร์การกระจายอำนาจและการปกครองตนเองของท้องถิ่น
วันจันทร์ที่ 16 กรกฎาคม พ.ศ.2555
ณ ห้องประชุมแคนนา 1 โรงแรมรามาร์คเด้นส์ กรุงเทพมหานคร

1.วัตถุประสงค์

1. เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั้งในเรื่ององค์ความรู้และปัญหาที่สำคัญในเรื่องการกระจายอำนาจและการปกครองตนเองของท้องถิ่น จากผู้เกี่ยวข้อง ที่รวมถึงนักวิชาการ ข้าราชการส่วนกลาง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจและการปกครองตนเองของท้องถิ่น
2. เพื่อจัดการกับความรู้และข้อเสนอแนะที่สำคัญในข้อ 1 เพื่อนำมาเติมเต็มและพัฒนายุทธศาสตร์ความรู้ด้านการกระจายอำนาจและการปกครองตนเองของท้องถิ่นที่มีอยู่ให้ครบถ้วนมากยิ่งขึ้น โดยยุทธศาสตร์ดังกล่าวไม่เพียงประกอบด้วยแนวทางการสนับสนุนการกระจายอำนาจเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงกระบวนการแก้ไขปัญหาอันเนื่องมาจากการกระจายอำนาจอีกด้วย
3. เพื่อจัดเรียงลำดับความสำคัญของความรู้ด้านการปกครองตนเองของท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ ที่ต้องเติมเต็มผ่านการพัฒนาเป็นโจทย์วิจัยเพื่อรับข้อเสนอโครงการวิจัยต่อไป

2.จำนวนผู้เข้าร่วมการประชุมสัมมนา จำนวน 32 คน ประกอบด้วย นักวิชาการ 4 คน ข้าราชการส่วนกลาง 6 คน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 8 คน นักวิจัยศูนย์สปวท. 4 คน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) 3 คน ศูนย์สปวท. 7 คน

3.วิธีการ ขั้นตอนการจัดประชุมสัมมนา

แบ่งกลุ่มจำนวน 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน เป็นโต๊ะกลม โดยให้ทุกคนจับฉลากเพื่อเข้ากลุ่ม

ในขั้นตอนแรก กำหนดหาเป้าหมาย ว่ามีเป้าหมายใดบ้าง ที่เป็นปัจจัยสนับสนุนให้แต่ละยุทธศาสตร์นั้น ประสบความสำเร็จ (+) พร้อมกันนี้จะทำการแยกประเด็น ที่ขัดขวางความสำเร็จของแต่ละยุทธศาสตร์ (-)

ในขั้นตอนที่สอง ทำการประมวลผล

- (1) การ Ranking สำหรับปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยด้านสำหรับแต่ละกรอบยุทธศาสตร์
- (2) การ Ranking ความยากง่ายของปัจจัยต่างๆ

ในขั้นตอนที่สาม

นำเสนอผลการจัดลำดับความสำคัญและความยากง่าย ทั้งในระหว่างกรอบยุทธศาสตร์ในแต่ละด้านและปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยด้านในแต่ละยุทธศาสตร์ในรูปแบบ ของ Force Field Analysis ในรูป Chart

ในขั้นตอนที่สี่ ที่ประชุมพิจารณาให้ความเห็น ทั้งในรูปของการอภิปรายควบคู่ไปกับการเขียนบัตรคำ เพื่อให้สามารถได้รับข้อเสนอการพัฒนายุทธศาสตร์ฯ ในแต่ละด้าน พร้อมปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยด้านที่ครบถ้วน โดยดร.สีลาภรณ์ บัวสาย เป็นผู้ดำเนินรายการ

4.เอกสารประกอบการประชุมสัมมนา

เอกสารการบรรยายสรุป เรื่อง การระดมการระดมสมองเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการปกครองตนเองของท้องถิ่น โดย ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย ผู้เขียน

5.สาระสำคัญการประชุมสัมมนา

5.1 ดร. สีลาภรณ์ บัวสาย ผู้ดำเนินรายการอภิปราย ได้ตั้งคำถามให้ผู้เข้าร่วมประชุมเขียนความคิดเห็นลงในกระดาษ ซึ่งสามารถสรุปได้โดยสังเขปดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดเป้าหมายร่วมในการพัฒนาพื้นที่ ต้องการข้อเสนอที่เป็นรูปธรรมที่น่าจะเกิดขึ้นได้ภายใน 3 ปี

คำถามที่ 1 : “อีก 3 ปีข้างหน้าอยากเห็นการเปลี่ยนแปลงอะไรในเรื่องของการปกครองตนเองของท้องถิ่น”

- ความเป็นอิสระทางการ

เป้าหมายสรุปที่ได้จากที่ประชุมสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ด้านคือ

- 1.ความเป็นอิสระของ อปท. ทั้งในด้านการคลังและด้านอื่นๆ
- 2.นโยบาย กฎหมาย และระบบกำกับดูแล เอื้อต่อความเป็นอิสระของท้องถิ่น
- 3.อปท. มีขีดความสามารถเพิ่มขึ้น และประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ/ตรวจสอบ อปท. มากขึ้น

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์แรงหนุนและแรงต้านของการไปสู่เป้าหมาย โดยแยกวิเคราะห์ตามแต่ละเป้าหมายสรุปได้ดังนี้

2.1 เป้าหมายด้านความเป็นอิสระของอปท. ทั้งในด้านการคลัง และด้านอื่น ๆ สามารถวิเคราะห์แรงขับได้ดังนี้

1. การปฏิรูปโครงสร้างรายได้ของ อปท. เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี
2. ความมีประสิทธิภาพ โปร่งใสของ อปท.
3. ความเข้มแข็งมีเอกภาพของขบวนการ อปท. ทั้งภายใน (ระหว่างผู้บริหาร ข้าราชการ) และภายนอก (กับประชาชน และการผนึกกำลังกับ อปท.ด้วยกัน)
4. การแก้ไขกฎหมายหลัก ๆ
5. การเรียกร้อง/สนับสนุนของประชาชนเพื่อความเป็นอิสระ
6. การจัดแบ่งบทบาทระหว่างส่วนกลางกับท้องถิ่น และลดบทบาทรัฐตามสัดส่วนความเข้มแข็งของ อปท.

7. การเพิ่มความพร้อมของ อปท.ในการออกกระเปาะของตัวเอง ทำงานที่เป็นรูปธรรม โดยการมีวิชาการสนับสนุน ใช้ความรู้ และเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

2.1.2 เป้าหมายด้านความเป็นอิสระของอปท. ทั้งในด้านการคลัง และด้านอื่น ๆ

สามารถวิเคราะห์แรงต้านได้ดังนี้

1. ความไม่เชื่อมั่น ไม่เข้าใจ ไม่ยอมรับในการทำงานและศักยภาพของคน อปท. ทำให้ส่วนกลางและจังหวัดไม่ลดบทบาท เน้นการควบคุมเข้มงวดในการกำกับ อปท.
2. อปท.ขาดความรู้ ข้อมูลและความสามารถในการทำงาน
3. นโยบายการเมืองระดับสูงไม่เอื้อ/นโยบายประชานิยมมีผลต่อการไม่พึ่งตนเอง
4. อปท.หลากหลายเกินไป ยากต่อการรวมกลุ่ม อำนาจต่อรองต่ำ
5. ภาคประชาชนไม่เข้าใจเรื่องการปกครองตนเอง
6. มีค่านิยมในการพึ่งพิง และค่านิยมอำนาจ
7. กระบวนการแก้ไขกฎหมายทำได้ยาก และกฎหมายไม่มีบทบังคับและลงโทษหากไม่ปฏิบัติ
8. การจัดสรรงบประมาณและระบบภาษีไม่เป็นธรรม

2.2 เป้าหมายนโยบาย กฎหมาย และระบบกำกับดูแล เอื้อต่อความเป็นอิสระของท้องถิ่น

สามารถวิเคราะห์แรงขับได้ดังนี้

1. สร้างความเชื่อมั่นของผู้มีอำนาจ และแนวร่วมกับภาคีต่าง ๆ ในการผลักดัน
2. ราชการส่วนภูมิภาคต้องลดบทบาทในการควบคุม
3. ประชาชนต้องตื่นตัว เข้าใจ ช่วยเรียกร้องและมีส่วนร่วม

2.2.1 เป้าหมายนโยบาย กฎหมาย และระบบกำกับดูแล เอื้อต่อความเป็นอิสระของท้องถิ่นสามารถวิเคราะห์แรงต้านได้ดังนี้

1. หน่วยงานกำกับขาดความรู้ ไม่เชื่อมั่น ไม่ปล่อยอำนาจให้กับท้องถิ่น
2. ผู้นำ อปท. ขาดความโปร่งใสและทำงานไม่ตอบสนองต่อภาคประชาชน
3. อปท. ไม่ได้รับการสนับสนุนจากภาคประชาชน
4. อปท. ขาดความมั่นใจต่อการสร้างให้เกิดความเปลี่ยนแปลง
5. อปท. ไม่มีความรู้

2.3 .เป้าหมายด้าน อปท. มีขีดความสามารถเพิ่มขึ้น และประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และตรวจสอบ อปท. มากขึ้นสามารถวิเคราะห์แรงขับได้ดังนี้

1. ความสามารถของบุคลากรท้องถิ่นไม่เพียงพอ และขาดการฝึกอบรมที่เหมาะสม
2. โครงสร้างของบุคลากรไม่สอดคล้องกับภารกิจของท้องถิ่นแต่ละแห่ง
3. การรวบอำนาจของส่วนกลางและคิดแทน อปท. ว่าไม่มีความสามารถ
4. ไม่เชื่อถือและไม่เชื่อใจประชาชนในการคัดเลือกและการตรวจสอบ
5. ประชาชนไม่สนใจกิจการสาธารณะ ไม่เข้าใจบทบาทของ อปท. และไม่เชื่อว่าตนมีพลังในการเปลี่ยนแปลง

**2.3.1 เป้าหมายด้าน อปท. มีขีดความสามารถเพิ่มขึ้น และประชาชนมีส่วนร่วม
ในการตัดสินใจ และตรวจสอบ อปท. มากขึ้น สามารถวิเคราะห์แรงกดดันได้ดังนี้**

1. ความสามารถของบุคลากรท้องถิ่นไม่เพียงพอ และขาดการฝึกอบรมที่เหมาะสม
2. โครงสร้างของบุคลากรไม่สอดคล้องกับภารกิจของท้องถิ่นแต่ละแห่ง
3. การรวบอำนาจของส่วนกลางและคิดแทน อปท. ว่าไม่มีความสามารถ
4. ไม่เชื่อถือและไม่เชื่อใจประชาชนในการคัดเลือกและการตรวจสอบ
5. ประชาชนไม่สนใจกิจการสาธารณะ ไม่เข้าใจบทบาทของ อปท. และไม่เชื่อว่าตนมี

พลังในการเปลี่ยนแปลง

ในที่ประชุมสามารถวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของแรงขับได้ดังนี้

การวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของแรงขับ

แรงขับ	น้ำหนัก	สำคัญ	ง่าย	รวม
แรง 1 การปฏิรูปโครงสร้างรายได้ อปท.	18.74	5	4.4	9.4
แรง 2 ความมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ของอปท.	16.26	4.8	3.8	8.6
แรง 3 ความเข้มแข็งมีเอกภาพของขบวนการอปท.	20.10	5	3.7	8.7
แรง 4 การแก้ไขกฎหมายหลักๆ	5.40	2.6	1.3	3.9
แรง 5 การเรียกร้อง/สนับสนุนของประชาชนเพื่อ ความเป็นอิสระ	19.86	4.5	2.9	7.4
แรง 6 การจัดแบ่งบทบาทระหว่างส่วนกลางกับ ท้องถิ่น สัดส่วนความเข้มแข็งของอปท.	9.50	3.8	1.3	5.1
แรง 7 การเพิ่มความพร้อมของอปท.ในการออก ระเบียบของตัวเอง	10.14	3.0	2.7	5.7

ในการวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของแรงขับ ในเรื่องของการปฏิรูปโครงสร้างรายได้ อปท. และ ความเข้มแข็งมีเอกภาพของขบวนการอปท.มีความสำคัญมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 5 และในเรื่องของการปฏิรูปโครงสร้างรายได้ อปท. มีความง่ายมากที่สุดมีค่าเท่ากับ 4.4

การวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของแรงต้าน

แรงต้าน	น้ำหนัก	สำคัญ	ง่าย	รวม
แรง 1 ความไม่เชื่อมั่น ไม่เข้าใจ ไม่ยอมรับในการทำงานและศักยภาพของคน อปท.	22.5	4.6	1.9	6.5
แรง 2 อปท.ขาดความรู้ ข้อมูลและความสามารถในการทำงาน	5.0	3.5	4.4	7.9
แรง 3 นโยบายการเมืองระดับสูงไม่เอื้ออา	26.7	4.6	1.2	5.8
แรง 4 อปท.หลากหลายเกินไป ยากต่อการรวมกลุ่มอำนาจต่อรองต่ำ	5.7	3.0	3.1	6.1
แรง 5 ภาคประชาชนไม่เข้าใจเรื่องการปกครองตนเอง	12.6	4.1	3.3	7.4
แรง 6 มีค่านิยมในการพึ่งพิง และค่านิยมอำนาจ	9.3	3.4	1.7	5.1
แรง 7 กระบวนการแก้ไขกฎหมายทำได้ยาก และกฎหมายไม่มีบทบังคับและลงโทษหากไม่ปฏิบัติ	9.6	4.0	1.7	5.7
แรง 8 การจัดสรรงบประมาณ และระบบภาษีไม่เป็นธรรม	7.6	4.3	2.0	6.3

ในการวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของแรงต้าน ในเรื่องของความไม่เชื่อมั่น ไม่เข้าใจ ไม่ยอมรับในการทำงานและศักยภาพของคน อปท. และ นโยบายการเมืองระดับสูงไม่เอื้ออา มีความสำคัญมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 4.6 และในเรื่องของอปท.ขาดความรู้ ข้อมูลและความสามารถในการทำงานมีความง่ายมากที่สุดมีค่าเท่ากับ 4.4

สาระสำคัญของผู้เข้าร่วมการประชุมสัมมนาในประเด็นเป้าหมาย 3 ด้านและแรงผลักแรงต้านสามารถสรุปโดยสังเขปดังนี้

ศ.(พิเศษ)ดร.สมชัย ฤชุพันธุ์ ประธานสถาบันพัฒนาสยาม

ในการจัดลำดับความสำคัญในเรื่องกฎหมายนั้น จะเห็นได้ว่ามีความสำคัญน้อย คือการแก้ไขกฎหมายต้องมีความเป็นจริง คือมีความเข้าใจ มีประสิทธิภาพ และในเรื่องของความเข้มแข็งมีเอกภาพของขบวนการอปท. จะเห็นได้ว่ามีความสำคัญมากที่สุด ดูแล้วอยู่ในวิสัยที่จะทำได้ ในเรื่องการปฏิรูปโครงสร้างรายได้ของอปท. ที่สำคัญต้องเพิ่มขีดความสามารถในการจัดเก็บรายได้ และให้อปท.จัดเก็บ

นายสุชาติ โคตรทุม ปลัดองค์การบริหารจังหวัดขอนแก่น

สัดส่วนโครงสร้างการจัดเก็บภาษี ทำอย่างไรให้ออปท.สามารถจัดเก็บภาษีรายได้ตามที่รัฐบาลกำหนด โดยออกกฎหมายให้ท้องถิ่นสามารถจัดเก็บรายได้ตามที่รัฐบาลกำหนด

ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย รองผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

การมองถึงยุทธศาสตร์ของอปท. เรื่องของการกระจายอำนาจโดยรวม ซึ่งดูจากคะแนนทั้งหลาย บางเรื่องไม่จำเป็นต้องใช้งานวิจัย แต่เราสามารถมองเห็นงานวิจัยขับเคลื่อนจากพวกนี้ได้ เสนอว่าสมาคมประกอบไปด้วย สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย สมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย และ สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย น่าจะเข้าไปคุยกันเรื่องยุทธศาสตร์ของการวิจัย

นายรัฐกรณ์ ทองงาม นิตกร 8 อบจ.ขอนแก่น

ในร่างข้อที่ 3 นโยบายการเมืองระดับสูงไม่เอื้อฯ ไม่มีรัฐบาลไหนกล่าวถึงการกระจายอำนาจที่ชัดเจน ถ้ารัฐบาลไม่มีการกระจายอำนาจ และมีการหวงอำนาจ ทำให้รัฐอิสระไม่เกิดขึ้นมา

นายธีรเดช นรตถรักษา ประธานชมรมนิตกรอปท. พิษณุโลก

คำว่ากระจายอำนาจ อยากให้มีการเพิ่ม คำว่ากระจายหน้าที่ การกระจายหน้าที่หน้าที่เป็น การเพิ่ม การผลักดัน และในเรื่องการกระจายอำนาจ น่าเปลี่ยนเป็นการกระจายหน้าที่จะดีกว่า อีกประเด็น ระบบตรวจสอบการทำงานของผู้กำกับดูแล ประเด็นนี้ไม่มีใครพูดถึง บอกว่าท้องถิ่นไม่ดี ต้องกำกับดูแลให้มากและระบบอะไรที่ไปตรวจสอบผู้กำกับผู้ดูแล

อ.ดร.วสันต์ เหลืองประภัสร์ คณะรัฐศาสตร์ ม.ธรรมศาสตร์

ปัญหาการขับเคลื่อนกระบวนการกระจายอำนาจ ส่วนใหญ่อยู่ที่รัฐบาล กระบวนการกระจายอำนาจ เคลื่อนได้ ด้วยนโยบายของรัฐบาล โดยการปฏิรูปรัฐธรรมนูญ การแก้รัฐธรรมนูญ ใช้รัฐธรรมนูญเป็นกลไก บังคับให้เกิดการกระจายอำนาจ ซึ่งถ้ามีการกระจายอำนาจมาก บทบาทรัฐบาลกลางก็จะลดลง และคิดว่าเป็นยุทธศาสตร์ที่ทำให้เคลื่อนไปได้ คือทำให้รัฐบาลสนใจการกระจายอำนาจ หรือ ปลดปล่อยให้การกระจายอำนาจเคลื่อนไปเองโดยที่รัฐบาลไม่เป็นอุปสรรค อีกประเด็นที่สำคัญคือการจัดแบ่งบทบาทอำนาจหน้าที่ หน้าที่ให้ชัดเจน ระหว่างส่วนกลางและส่วนอื่นๆ

นายชลอ ใบเจริญ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผน อบจ.ตราด

เน้นเรื่องความสามารถของผู้บริหารอปท.เป็นสำคัญ โดยเฉพาะผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ทันสมัย และทำให้ประชาชนมีความมั่นใจในศักยภาพของอปท. ให้เป็นที่ประจักษ์ว่า อปท. มีความสามารถ เป็นที่ยอมรับของผู้กำกับดูแล ทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค และให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของอปท.นั้นๆ ซึ่งจะส่งผลให้การกระจายอำนาจมีประสิทธิภาพ

ศ.(พิเศษ) ดร.สมชัย ฤชุพันธุ์ ประธานสถาบันพัฒนาสยาม

แรงบันดาลใจในข้อที่ 1 ความไม่เชื่อมั่น ไม่เข้าใจ ไม่ยอมรับในการทำงานและศักยภาพของคน อปท. คนที่ไม่เข้าใจและไม่ยอมรับนี้ คือข้าราชการส่วนกลาง ซึ่งเป็นผู้ที่มีอำนาจ คิดว่างานวิจัยนี้ต้องมุ่งเป้าตอบโจทย์ ทำอย่างไร ทำให้คนที่มีอำนาจยอมรับ เข้าใจ และยอมรับการกระจายอำนาจ แนวทางการแก้ไข คือ บริหารจัดการให้มีความโปร่งใสมากขึ้น แสดงฝีมือให้เห็นศักยภาพว่าอปท.พร้อมที่จะรับภาระหนัก และทำงานมีประสิทธิภาพ สามารถไว้วางใจได้

แรงบันดาลใจในข้อที่ 2 อปท.ขาดความรู้ ข้อมูลและความสามารถในการทำงาน คิดว่าเป็นเรื่องที่อปท.อยู่ในการกำกับ อยู่ในวิสัย ที่อปท.ทำได้ แก้ปัญหาได้ โดยบทบาทของสกว.หรือขององค์กรสถาบันพัฒนาสยามของอาจารย์มหาวิทยาลัย มาช่วยกันทำตรงนี้ ตรงนี้มีส่วนสำคัญในการสร้างแก่นสาระสาระ ด้วยรูปธรรม ด้วยประโยชน์ ด้วยความเป็นจริงที่ทำให้คนทั้งหลายยอมรับว่า การกระจายอำนาจเป็นอย่างไร

แรงบันดาลใจในข้อที่ 3 นโยบายการเมืองระดับสูงไม่เอื้อคืออะไร บอกว่ามีความสำคัญมาก มีน้ำหนักมาก การวิจัยในเรื่องนี้ อาจจะมีได้ แต่ไม่ควรไปโฟกัส เพราะว่าเรื่องการเมืองระดับสูงซับซ้อน

แรงบันดาลใจในข้อที่ 4 อปท. มีความหลากหลายเกินไป ยากต่อการรวมกลุ่มอำนาจต่อรองต่ำ เชื่อว่าภาวการณ์อยู่ในวิสัยที่จะรวมกลุ่มกันได้ แต่ว่าความพยายามการรวมกลุ่ม และการสร้างเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันนี้ยังไม่มี ในขณะที่สามสมาคม คือสมาคมอบจ. สมาคมอบต. สันนิบาตเทศบาล คิดว่ายังไม่ได้แสดงบทบาทเพียงพอ และอบจ.ทั้งหลาย อปท.ทั้งหลายไม่ได้มีส่วนร่วมให้สนับสนุนองค์กรเหล่านี้ให้บทบาทมากพอ คิดว่าตรงนี้มีมีความสำคัญ

แรงบันดาลใจในข้อที่ 5 ภาคประชาชนยังไม่เข้าใจเรื่องการปกครองตนเอง คิดว่าคนส่วนมากอ่านเป็นว่าประชาชนไม่เข้าใจการปกครองตนเอง ภาคประชาชน และประชาชนไม่ได้แบ่งแยก ประชาชนหมายถึงประชาชนทั่วไป ภาคประชาชนหมายถึงพวก NGO องค์กรเคลื่อนไหวทั้งหลาย ที่ใช้รัฐบาลทั้งหลาย โจทย์ที่ต้องแก้ คือต้องสร้างความเข้าใจให้ประชาชน ต้องไปออกรายการวิทยุ ภาคประชาชนไม่เข้าใจ คือต้องไปทำแนวร่วม ทำเครือข่าย ตรงนี้เราต้องทำเป็นเป้าหมายใหญ่ของยุทธศาสตร์ และยอมให้ภาคประชาชนเข้ามามีบทบาท เข้ามามีส่วนร่วมกับในการแก้ปัญหาของท้องถิ่น

ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย รองผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

ประเด็นที่อาจารย์สมชัย ฤชุพันธุ์ กล่าวถึง ยุทธศาสตร์สำคัญทำให้อปท.ทำให้เป็นของประชาชนร่วมกับภาคประชาชนอย่างใกล้ชิด เสนอว่าให้สามสมาคมมาวิเคราะห์ร่วมกับภาคอื่นๆหรือลองไปทำซ้ำ ทำกระบวนการให้กว้างคิดว่าน่าจะเห็นประเด็น และในเรื่องของ ความไม่เชื่อมั่น ไม่เข้าใจไม่ยอมรับในการทำงานและศักยภาพของคนอปท. มองว่าสำคัญคิดว่าเรื่องนี้ น่าจะช่วยให้

นายรัฐกรณ์ ทองงาม นิติกร นิติกร 8 อบจ.ขอนแก่น

มีความสนใจเรื่องของแรงบันดาลใจในข้อที่ 1 ความไม่เชื่อมั่น ไม่เข้าใจ ไม่ยอมรับในการทำงานและศักยภาพของคนอปท. ประเด็นสำคัญที่เป็นอุปสรรคคือ เรื่องการกำกับดูแล ความไม่มีมาตรฐานของตัวบุคคล

ในการกำกับดูแล แนวทางแก้ไขในเรื่องมาตรการการกำกับดูแล เสนอให้ตั้งคณะกรรมการการกำกับดูแล เช่น ในจังหวัดหนึ่งควรมีคณะกรรมการกำกับดูแลหนึ่งชุด กำกับดูแลเฉพาะเรื่อง คิดว่าความมั่นใจ และความเชื่อมั่นในการทำงานจะดีขึ้น

คุณทองศักดิ์ ทวีทอง เลขาธิการสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย

1. ในเรื่องของแรงดันข้อที่ 1 ในความไม่เชื่อมั่น ไม่เข้าใจ การยอมรับศักยภาพของอปท. ข้าราชการกระทรวง ทบวง กรม ต่างๆ ในบางส่วนที่ไม่ยอมรับเรื่องการกระจายอำนาจ นักการเมืองที่น่าจะเข้าใจดี
2. ในเรื่องของแรงดันข้อที่ 2 อปท.ขาดความรู้ ข้อมูลและความสามารถในการทำงาน เช่น ในเรื่องภารกิจการถ่ายโอนมาให้ท้องถิ่นทำเหมือนกับส่วนราชการทำ ในขณะที่ท้องถิ่นมีจำนวนไม่เพียงพอ ที่จะทำให้ได้ ในขณะที่งานบางอย่างของกรมฯหนึ่งซึ่งเป็นงานที่ค่อนข้างใช้คนหลายคน อันนี้เป็นปัญหาที่ไม่สอดคล้องกัน และในเรื่องความสามารถในการทำงานก็เหมือนกัน หน่วยงานของส่วนกลางที่ต้องถ่ายโอนภารกิจมาให้ท้องถิ่น เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งไม่ควรเป็นแบบนั้น
3. ในเรื่องของแรงดันข้อที่ 4 อปท.หลากหลายเกินไป ยากต่อการรวมกลุ่มอำนาจต่อรองต่ำ การที่มีอปท. มากเกินไปมีปัญหาส่งผลในเรื่องค่าใช้จ่ายในการบริหารงานบุคคลมากขึ้น
4. ในเรื่องภาคประชาชนไม่เข้าใจเรื่องการปกครองตนเอง ถ้ามีการพูดถึงรัฐบาลนั้นคิดว่าประชาชนรู้และเข้าใจ ถ้าพูดถึงท้องถิ่นคิดว่าประชาชนไม่รู้
5. ในเรื่องของแรงดันข้อที่ 8 การจัดสรรงบประมาณและระบบภาษีที่ไม่เป็นธรรม ไม่แน่ใจว่าหมายถึงอะไร หมายถึง ระหว่างอบต. เทศบาลหรืออบจ.หรือ ภาพรวมของประเทศต้องชี้ให้ชัดเจนในการอธิบาย ภาพรวมๆที่สะท้อนออกมาในช่วงสั้นๆต้องเห็นเป้าในการทำงานในเรื่องของการกระจายอำนาจ คิดไม่ออกว่า ความเหมาะสมของท้องถิ่นมีงบประมาณเท่าไร ที่รัฐบาลนี้จะเอางบประมาณส่วนหนึ่งช่วยท้องถิ่นที่มีรายได้ไม่ถึง 20 ล้าน วิธีการคิดแบบนี้แก้ไม่ได้ ไม่สามารถทำได้

คุณอรรณพ ขุมทรัพย์ ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี

ความสัมพันธ์ ระหว่างข้าราชการ ส่วนภูมิภาค ส่วนกลางส่วนท้องถิ่น ยังไม่ชัดเจน รวมถึงเงินงบประมาณที่จัดสรร และ ระบบภาษี ควรที่จะปฏิรูปโครงสร้างรายได้ของท้องถิ่น ในเรื่องของแรงดันข้อที่ 3 นโยบายการเมืองระดับสูงไม่เอื้อเป็นเรื่องจริง ไม่ว่าจะเป็นเขียนนโยบายเอาไว้อยู่ในรัฐบาล เขียนแล้วก็ทำ กับเขียนแล้วไม่ทำ โดยปกติแล้วก็ข้อขัดแย้งที่ไม่สามารถทำ ตามที่เราอยากจะได้ ที่เห็นชัดคือ นโยบายด้านประชานิยม

ดร. สีลาภรณ์ บัวสาย รองผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

ในบางที่โจทย์แบบนี้ยากมาก หนึ่งขึ้นกับอยู่กับบริบท สองขึ้นอยู่กับขีดความสามารถ และศักยภาพตัวของอปท.นั้นๆ สามขึ้นอยู่กับ partner ของเขา รอบๆ ทั้งชุมชน ภูมิภาค จังหวัด

นายธีรเดช นรัตถรักษา ประธานชมรมนิติกรอปท.พิษณุโลก

ในเรื่องของแรงดันข้อที่ 7 กระบวนการแก้ไขกฎหมายทำได้ยาก และกฎหมายไม่มีบทบังคับและลงโทษ หากไม่ปฏิบัติ กฎหมายในปัจจุบันที่มีอยู่ก็เป็นอุปสรรคในการกระจายอำนาจตัว อย่างกรณีที่มีกฎหมายการบริหารการจัดการแผ่นดิน จะมีเรื่องแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัดนี้ ถ้าดูแล้ว ขัดแย้งกับแผนพัฒนาของอบจ.เอง กลายเป็นว่าต้องไปอยู่ภายใต้แผนพัฒนาจังหวัด คิดว่าหลักการนี้ไม่ถูกต้อง กฎหมายเขียนไว้ว่าแผนพัฒนาท้องถิ่นต่างๆในจังหวัดเอง จะไปขัดกับแผนพัฒนาจังหวัดไม่ได้ คิดว่าไม่น่าถูกต้อง

นายทงศักดิ์ ทวีทอง เลขาธิการสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย

ในเรื่องของการแก้ไขกฎหมาย ปรากฏว่ารัฐบาลที่แล้วทำเสร็จแล้ว พอเปลี่ยนรัฐบาลใหม่ กฎหมายทั้งหมดต้องเอาเข้าครม.เพื่อขอความเห็นชอบกับรัฐบาลต่อไป ในขณะที่รัฐบาลเดียวกันให้ทำสื่อบับแถมกระทรวงมหาดไทยให้ทำอีกหนึ่งฉบับซึ่งผ่านครม.เดียวกัน เท่ากับว่าขณะนี้ถ้ามีการแยกกฎหมายสื่อบับกฎหมายรายได้ กระจายอำนาจ กฎหมายแผนกระจายอำนาจ กฎหมายประมวลมหาดไทย วิธีการคิดของทางมหาดไทย คือการกระจายอำนาจโดยท่านนายกฯ รัชชดิษฐ์ ให้แบ่งกฎหมายเป็นสื่อบับ พอไปที่มหาดไทยให้แบ่งกฎหมายตัวประมวลเข้าไปรวมซึ่งก็ไม่เข้าใจ ยากตรงนี้ที่เป็นรัฐบาลเดียวกัน

ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย รองผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

ในเรื่องของการกระจายอำนาจจะไม่เกิดด้วยนโยบายรัฐบาล อย่างที่อาจารย์สมชัย ฤชุพันธุ์ วิเคราะห์คิดว่าถูก การที่มองว่า นโยบายการเมืองระดับสูงไม่เอื้อถูก จัดการไม่ได้หรอก แต่จัดการได้ทางอ้อมโดยทำงานกับภาคประชาชน มีทางเดียวเลย สามสมาคมน่าจะรวมตัวกันทำ จะตั้งชื่อว่า สถาบันวิจัยเพื่อการปกครองตนเองของท้องถิ่น ชื่ออะไรคล้ายๆแบบนี้ เสนอว่าทำอันนี้ของตัวเอง ถ้าไม่ทำเป็นของตัวเอง จ้างให้ก็ไม่มีใครมาลงทุนให้หรอก

ศ.(พิเศษ)ดร.สมชัย ฤชุพันธุ์ ประธานสถาบันพัฒนาสยาม

เห็นด้วยกับอาจารย์สีลาภรณ์ บัวสาย ภาวการณ์ที่ไม่เอื้อมีอยู่รอบด้าน กระแสการรวมศูนย์อำนาจยังมีอยู่ และมีคนใช้เพื่อสร้างการรวมศูนย์เพิ่มมากขึ้น เราทำให้เห็นว่าอปท.ทั้งหลายมีประสิทธิภาพได้ มีความโปร่งใสได้ และมีความเป็นเอกภาพได้ พวกนี้อยู่ในวิสัยเรา ต่อเมื่อมีสิ่งเหล่านี้ที่ยังไม่มีคนเห็นความสำคัญ คือสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้น อยู่ในวิสัยที่จะทำได้ ก็ต้องพยายามพัฒนาองค์กร พัฒนาขีดความสามารถ เชื่อว่ากระบวนการกระจายอำนาจอปท.มีความเจริญเติบโต เข้มแข็ง มีประสิทธิภาพสูงขึ้น และเป็นที่คนยอมรับมากขึ้น ถ้าเรา focus การสร้างประสิทธิภาพ สร้างความโปร่งใส สร้างขีดความสามารถ และสร้างพันธมิตร ก็จะทำให้เป็นที่ยอมรับมากขึ้น

ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย รองผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

การประชุมสัมมนาในครั้งนี้ได้สร้างเป้าหมายได้ 3 เรื่อง หนึ่ง ความเป็นอิสระของ อปท. ทั้งในด้านการคลังและด้านอื่นๆสอง นโยบาย กฎหมาย และระบบกำกับดูแล เอื้อต่อความเป็นอิสระของท้องถิ่น และ สาม อปท. มีขีดความสามารถเพิ่มขึ้น และประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตรวจสอบ อปท. มากขึ้น จะเห็นว่าเรื่องความเป็นอิสระของอปท.อย่างเดียวให้ครอบคลุม และได้จัดการวิเคราะห์ว่าเป้าหมายได้เกิดขึ้นมีอะไรเป็นแรงขับและแรงหนุนที่เกิดขึ้นได้บ้าง ก็จะทำให้เห็นว่าแรงขับ 7 เรื่อง แรงต้าน 8 เรื่อง เมื่อวิเคราะห์ดูน้ำหนักความสำคัญความยากความง่าย ในการผลักดันให้เกิดขึ้น เราจะได้ข้อมูลมาซึ่งเป็นความพยายามที่ทำให้ความเห็นคือจำเป็นได้มากขึ้น เรียงลำดับได้มากขึ้น ในการที่จะไปทำงานต่อ กระบวนการนี้ช่วยทำให้เราวางยุทธศาสตร์ได้ว่าเรื่องไหน ถ้าทำแล้วเกิดผลกระทบอะไรได้บ้าง คือจัดระบบความคิดของพวกเราตัวเอง

6.ข้อสังเกตจากการประชุมสัมมนา

การประชุมสัมมนายุทธศาสตร์การปกครองตนเองของท้องถิ่นจัดโดยศูนย์สปวท. คือศูนย์ส่งเสริมและประสานงานการวิจัยเพื่อการปกครองตนเองของท้องถิ่น ใช้เวทีนี้เป็นการระดมความเห็นเพื่อที่จะ กำหนดยุทธศาสตร์เพื่อใช้ในงานวิจัย และการวิจัยนั้นนำมาใช้เพื่อมาตอบสนองเรื่องของการกระจายอำนาจ และการปกครองตนเอง คิดว่าวันนี้บรรลุวัตถุประสงค์สามประการที่ตั้งไว้ ได้รับฟังข้อเสนอแนะจากทั้งผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับเรื่องของการกระจายอำนาจ ไม่ว่าจะเป็นท้องถิ่น นักวิชาการ ข้าราชการ ข้อเสนอแนะในเวที เพื่อที่จะนำไปใช้ในการกำหนดโจทย์วิจัย รวมทั้งการเรียงลำดับความสำคัญ เพราะฉะนั้น กระบวนการที่อาจารย์สีลาภรณ์ บัวสาย ให้เราจัดลำดับความสำคัญโดยพิจารณา 3-4 เรื่องพร้อม ๆ กัน และให้ทุกคนในที่ประชุมมาพิจารณาไม่ว่าจะเป็นการกำหนดหาประเด็นยุทธศาสตร์ คิดว่าอะไรเป็นแรงผลักแรงต้าน มา west น้ำหนักมาดูเรื่องความสำคัญ ความยากง่าย และมาดูพิจารณาตรงนี้ทั้งหมดคิดว่าเราเห็นโจทย์วิจัยหลัก ๆ อยู่เป็นหน้าที่ของศูนย์สปวท.ต่อไปจะนำผลจากวันนี้ จะทำโดยการมีเวทีเล็ก ๆ สำหรับคน 4-5 คนมาสรุปกระบวนการมาเป็นคำอธิบายเพื่อที่จะกำหนดประกาศทุนต่อไปในงบประมาณปีหน้า

ปิดการประชุมเวลา 17.00 น.

นางสาวพิชญ์ชญา สุนทรแตร

ผู้สรุปรายงานการประชุม

นาย/นางสาว.....

ผู้ตรวจรายงานการประชุม

ภาคผนวก ก

โครงการ

กำหนดการ

ชื่อโครงการ

การประชุมสัมมนายุทธศาสตร์การปกครองตนเองของท้องถิ่น

ผู้รับผิดชอบ

ศูนย์ส่งเสริมและประสานงานการวิจัยเพื่อการปกครองตนเองของท้องถิ่น (สปวท.)

หลักการและเหตุผล

การจัดการองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจและการปกครองตนเองของท้องถิ่น เพื่อสร้างทิศทางและยุทธศาสตร์ความรู้ที่สำคัญ ในการนำไปสู่การพัฒนาด้านการปกครองตนเองของท้องถิ่น และการกระจายอำนาจให้เกิดขึ้นเป็นจริงได้ บนพื้นฐานของการใช้ “ความรู้นำการพัฒนา” นั้น เป็นหน้าที่ที่สำคัญอีกด้านของศูนย์ส่งเสริมและประสานงานการวิจัยเพื่อการปกครองตนเองของท้องถิ่น (สปวท.)

การจัดการองค์ความรู้เพื่อวางยุทธศาสตร์ดังกล่าว สปวท. ใช้กระบวนการและวิธีการถอดองค์ความรู้จากการประยุกต์ใช้ความคิดเชิงระบบ (Systems Thinking) เพื่อมาประยุกต์ใช้กับการกำหนดยุทธศาสตร์การปกครองตนเองของท้องถิ่น ซึ่งองค์ความรู้ดังกล่าวมาจากการอภิปรายและจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการกระจายอำนาจ โดยมาจาก นักคิด นักวิชาการ และข้าราชการ ที่เชื่อมั่นในแนวคิดการกระจายอำนาจและการปกครองตนเองของท้องถิ่น

การจัดการดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำมาปรับปรุงกรอบยุทธศาสตร์การปกครองตนเองของท้องถิ่นและการกระจายอำนาจให้ครบถ้วนต่อไป โดยกรอบยุทธศาสตร์ดังกล่าวจะเป็นแนวทางให้ สปวท. ปรับใช้เป็นกรอบเพื่อกำหนดความรู้ด้านต่างๆ ที่ต้องการการพัฒนาทำวิจัยต่อไป และจากพื้นฐานการใช้ความรู้นำพัฒนานั้น จะส่งผลให้การกระจายอำนาจและการปกครองตนเองของท้องถิ่นให้ประสบความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั้งในเรื่ององค์ความรู้และปัญหาที่สำคัญในเรื่องการกระจายอำนาจและการปกครองตนเองของท้องถิ่น จากผู้เกี่ยวข้อง ที่รวมถึงนักวิชาการ ข้าราชการส่วนกลางและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจและการปกครองตนเองของท้องถิ่น
2. เพื่อจัดการกับความรู้และข้อเสนอแนะที่สำคัญในข้อ 1 เพื่อนำมาเติมเต็มและพัฒนายุทธศาสตร์ความรู้ด้านการกระจายอำนาจและการปกครองตนเองของท้องถิ่นที่มีอยู่ให้ครบถ้วนมากยิ่งขึ้น โดยยุทธศาสตร์ดังกล่าวไม่เพียงประกอบด้วยแนวทางการสนับสนุนการกระจายอำนาจเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงกระบวนการแก้ไขปัญหาอันเนื่องมาจากการกระจายอำนาจอีกด้วย
3. เพื่อจัดเรียงลำดับความสำคัญของความรู้ด้านการปกครองตนเองของท้องถิ่นและการกระจายอำนาจที่ต้องเติมเต็มผ่านการพัฒนาเป็นโจทย์วิจัยเพื่อรับข้อเสนอโครงการวิจัยต่อไป

วิธีการดำเนินงาน

1. จัดการเสวนาแบบมีส่วนร่วม โดยผู้ประสานงานศูนย์ สปวท. เป็นผู้นำเสนอชุดคำถาม ปลายเปิด ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจและการปกครองตนเองของท้องถิ่นในด้านต่างๆ
2. อภิปรายและระดมความคิดของนักวิชาการ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจ และการปกครองตนเองของท้องถิ่น
3. ประยุกต์ใช้ความคิดเชิงระบบ (Systems Thinking) เพื่อพัฒนาความเห็นจากการเสวนาและระดมความคิดเห็นไปสู่กรอบยุทธศาสตร์
4. จัดทำและนำเสนอยุทธศาสตร์ด้านการปกครองตนเองของท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ

ผู้เข้าประชุม ประมาณ 30 คน ประกอบด้วย

1. กลุ่มนักวิชาการ
2. กลุ่มข้าราชการที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น
3. กลุ่มผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. นักวิจัยภายใต้การดำเนินงานของศูนย์ สปวท.

วัน-เวลา วันจันทร์ที่ 16 กรกฎาคม 2555

สถานที่ ห้องประชุมแคนนา 1 โรงแรมราม่า การ์เด็นส์ กรุงเทพมหานคร

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เสริมสร้างภาคีระหว่างผู้เชี่ยวชาญและผู้สนใจในด้านการกระจายอำนาจ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านดังกล่าว ให้อยู่บนหลักวิชาการที่น่าเชื่อถือพร้อมทั้งอยู่บนแนวคิดที่เป็นจริงได้ในทางปฏิบัติ
2. พัฒนาเพื่อเติมเต็มยุทธศาสตร์การกระจายอำนาจและการปกครองตนเองของท้องถิ่นให้มีความเป็นปัจจุบัน และเป็นระบบ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาขับเคลื่อนด้านการวิจัยด้านการกระจายอำนาจและการปกครองตนเองของท้องถิ่นต่อไป

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เข้าร่วมสัมมนา

**รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาเวทียุทธศาสตร์การกระจายอำนาจ
และการปกครองตนเองของท้องถิ่น**

วันจันทร์ที่ 16 กรกฎาคม 2555

ณ ห้องประชุมแคนนา 1 โรงแรมรามารการ์เด็นส์ กรุงเทพมหานคร

นักวิชาการ

- | | |
|---------------------------------|--|
| 1 ศ. (พิเศษ) ดร.สมชัย ฤชุพันธุ์ | ประธานมูลนิธิสถาบันพัฒนาสยาม |
| 2 ศ.ดร.ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ | คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) |
| 3 ผศ.ดร.วิศาล บุปผเวส | ที่ปรึกษาฝ่ายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) |
| 4 อ.ดร.วสันต์ เหลืองประภัสร์ | คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ |

ข้าราชการส่วนกลาง

- | | |
|----------------------------------|---|
| 5 นายจาตุร อภิชาติบุตร | อดีตปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี |
| 6 นางอรรณพ ชุมทรัพย์ | ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี |
| 7 นางสาวจรรยาพร ชาญหา | ผู้อำนวยการส่วนนโยบายภาษีท้องถิ่นและรายได้อื่น
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) กระทรวงการคลัง |
| 8 นายพหล แก้วเอี่ยม | เศรษฐกิจชำนาญการพิเศษ สำนักนโยบายการคลัง
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) กระทรวงการคลัง |
| 9 ดร.ชลธาร วิศรุตวงศ์ | สรรพสามิตพื้นที่ 4 กรุงเทพมหานคร กรมสรรพสามิต |
| 10 นางสาวศรีวรรณ ศรีรุ่งเรืองอมร | นักวิชาการชำนาญการ กรมสรรพสามิต |

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- | | |
|--------------------------|--|
| 11 นายทงศักดิ์ ทวีทอง | เลขาธิการสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย (ส.ท.ท.) |
| 12 นายชลอ ใบเจริญ | ผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผน องค์การบริหารส่วนจังหวัดตราด |
| 13 นายสุชาติ โคตรทุม | ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น |
| 14 นายธีรวุฒิ กลิ่นกุสม | นายกเทศมนตรีเทศบาลนครรังสิต จังหวัดปทุมธานี |
| 15 นายธีรเดช นรตธิรักษา | ประธานชมรมนิติกร องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก |
| 16 นายรัฐกรณ์ ทองงาม | นิติกร 8 องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น |
| 17 นายสุภศักดิ์ ผุดผ่อง | เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง |
| 18 นางสาวสมศรี มัจฉากล่า | เจ้าหน้าที่สาธารณสุขชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบล
บางน้ำผึ้ง จังหวัดสมุทรปราการ |

นักวิจัยภายใต้ศูนย์ สปวท.

- | | | |
|----|------------------------|--|
| 19 | นายทานตะวัน แก้วเขตการ | หัวหน้าโครงการ “การบริหารจัดการทรัพยากรร่วมกัน เพื่อแก้ปัญหาหน้าของ อปท. จังหวัดอุดรธานี” |
| 20 | ส.ต.ท.มนตรี แดงศรี | หัวหน้าโครงการ “การศึกษาเกี่ยวกับ กฎ ระเบียบคำสั่งของ กระทรวง ทบวง กรม ซึ่งขัดหรือแย้งกับการกิจและอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542” |
| 21 | นายจุมพล ริมสาคร | นักวิจัยอาวุโสโครงการ “การพัฒนาศูนย์กลางเครือข่ายและสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด” |
| 22 | นางสาววันวิสาข์ ขาวคม | นักวิจัย (โท) “การพัฒนาศูนย์กลางเครือข่ายและสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด” |

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

- | | | |
|----|---------------------------|----------------------------|
| 23 | ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย | รองผู้อำนวยการ |
| 24 | นางสาวเบญจมาศ ตีระมาศวนิช | เจ้าหน้าที่ประสานงานอาวุโส |
| 25 | นางสาวเบญญาภา มารินทร์ | เจ้าหน้าที่สนับสนุนโครงการ |

โครงการศูนย์ สปวท.

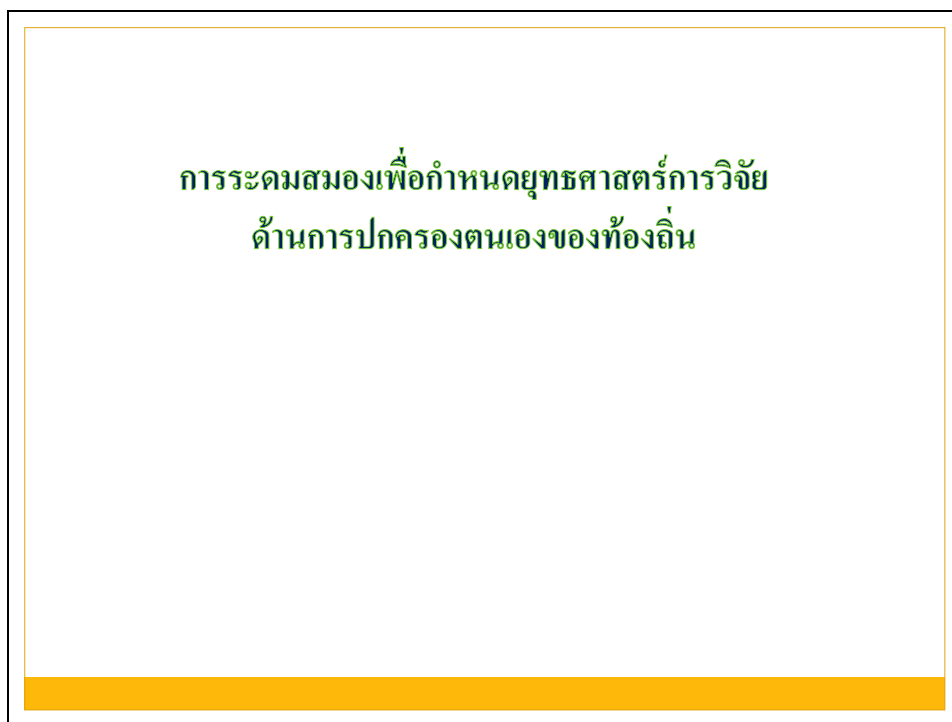
- | | | |
|----|-----------------------------|----------------------------|
| 26 | รศ.สุรัสวดี หุ่นพยนต์ | ผู้ประสานงานโครงการ |
| 27 | ดร.กนต์ธีร์ นุชสุวรรณ | ผู้ช่วยผู้ประสานงานโครงการ |
| 28 | ผศ.ดร.ทวิดา กมลเวช | ผู้ช่วยผู้ประสานงานโครงการ |
| 29 | นางสาวจิราพร ธารรัตน์สุวรรณ | เจ้าหน้าที่ประสานงาน |
| 30 | นางสาวพิชญพร จำปาทอง | เจ้าหน้าที่การเงิน |
| 31 | นางสาวพิชญ์ชญา สุนทรแดร | เจ้าหน้าที่บัญชี |
| 32 | นางสาวบงกช ใจสุข | ผู้ช่วยนักวิจัย (โท) |

ภาคผนวก ค

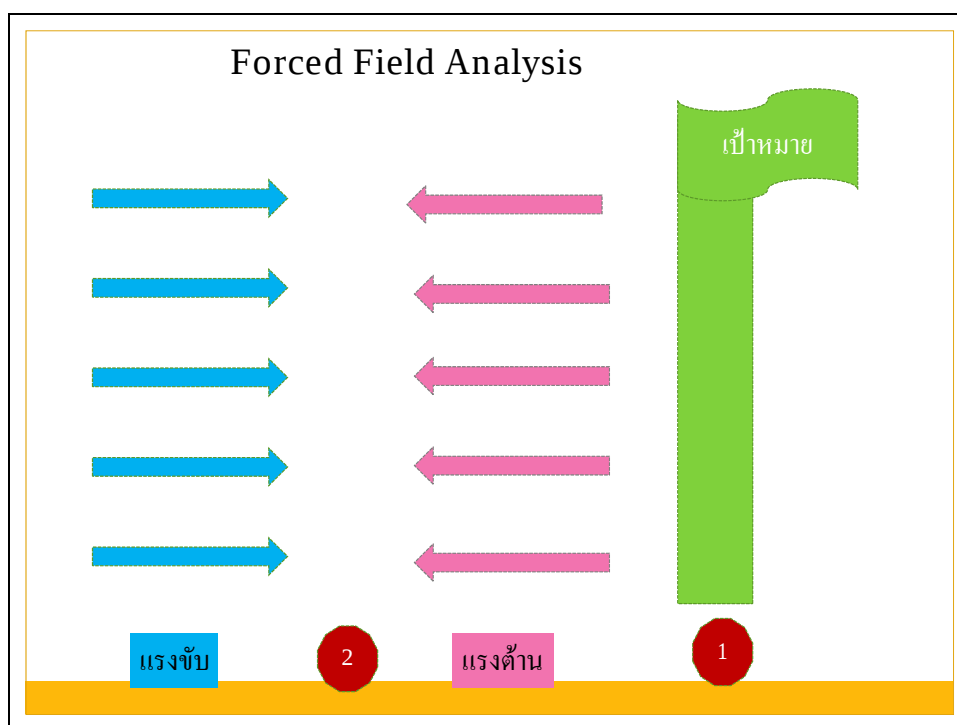
เอกสารสรุป

ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย

Slide 1



Slide 2



Slide 3

ขั้นที่ 1 กำหนดเป้าหมายร่วมในการพัฒนาพื้นที่

- ต้องการข้อเสนอที่เป็นรูปธรรมที่น่าจะเกิดขึ้นได้ภายใน 3 ปี

คำถามที่ 1 : “อีก 3 ปีข้างหน้าอยากเห็นการเปลี่ยนแปลงอะไร
ในเรื่องของการปกครองตนเองของท้องถิ่น”

- ความเป็นอิสระทางการ

Slide 4

สรุปเป้าหมายที่ต้องการเห็นในขั้นที่ 1

1. ความเป็นอิสระของ อปท. ทั้งในด้านการคลังและด้านอื่นๆ
2. นโยบาย กฎหมาย และระบบกำกับดูแล เอื้อต่อความเป็นอิสระของท้องถิ่น
3. อปท. มีขีดความสามารถเพิ่มขึ้น และประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ/ตรวจสอบ อปท. มากขึ้น

Slide 5

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์แรงหนุน แรงต้านของการไปสู่เป้าหมาย

○

เพื่อให้เป้าหมายเกิดขึ้นได้จริง

- อะไรบ้างเป็นแรงขับ/แรงหนุนให้เกิด
- อะไรบ้างที่เป็นอุปสรรค/แรงต้าน
- เขียนสิ่งที่เป็แรงหนุน และสิ่งที่เป็อุปสรรค/แรงต้านลงในกระดาษ แยกกระดาษคนละที

Slide 6

แรงขับ	แรงต้าน	เป้าหมาย
1. การปฏิรูปโครงสร้างรายได้ของ อปท. เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี 2. ความมีประสิทธิภาพ โปร่งใสของ อปท. 3. ความเข้มแข็งของ อปท. ทั้งภายใน (ระหว่างผู้บริหาร ข้าราชการ) และภายนอก (กับประชาชน และการฉีกกำลังกับ อปท. ด้วยกัน) 4. การแก้ไขกฎหมายหลักๆ 5. การเรียกร้อง/สนับสนุนของประชาชนเพื่อความเป็นอิสระ 6. ลดบทบาทรัฐตามสัดส่วนความเข้มแข็งของ อปท. 7. การเพิ่มความพร้อมของ อปท. ในการออกกระเปาะของตัวเอง 8. การมีวิชาการสนับสนุน ใช้ความรู้ เข้าถึงข้อมูลข่าวสาร 9. การกำหนดภารกิจ อปท./แผนงานที่เป็นรูปธรรม	1. ความไม่เชื่อมั่น ไม่เข้าใจ ไม่ยอมรับในการทำงานและศักยภาพของคนใน อปท. ทำให้ส่วนกลางและจังหวัดไม่ลดบทบาท เน้นการควบคุมเข้มงวดในการกำกับ อปท. 2. อปท.ขาดความรู้ ข้อมูลและความสามารถในการทำงาน 3. นโยบายการเมืองระดับสูงไม่เอื้อ/นโยบายประชานิยมมีผลต่อการไม่พึ่งตนเอง 4. อปท.หลากหลายเกินไป ขาดต่อการรวมกลุ่มอำนาจต่อรองต่ำ 5. ภาคประชาชนไม่เข้าใจเรื่องการปกครองตนเอง 6. คำนินิยมในการพึ่งพิง และค่านิยมอำนาจ 7. กระบวนการแก้ไขกฎหมายทำได้ยาก และกฎหมายไม่มีบทบังคับและลงโทษหากไม่ปฏิบัติ 8. การจัดสรรงบประมาณและระบบภาษีไม่เป็นธรรม	เป้าหมาย

Slide 7

แรงขับ

1. การปฏิรูปโครงสร้างรายได้ของ อปท. เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี
2. ความมีประสิทธิภาพ โปร่งใสของ อปท.
3. ความเข้มแข็งมีเอกภาพของขบวนการ อปท. ทั้งภายใน (ระหว่างผู้บริหาร ข้าราชการ) และภายนอก (กับประชาชน และการผนึกกำลังกับ อปท. ด้วยกัน)
4. การแก้ไขกฎหมายหลักๆ
5. การเรียกร้อง/สนับสนุนของประชาชนเพื่อความเป็นอิสระ
6. การจัดแบ่งบทบาทระหว่างส่วนกลางกับท้องถิ่น และลดบทบาทรัฐตาม สัดส่วนความเข้มแข็งของ อปท.
7. การเพิ่มความพร้อมของ อปท. ในการออกกระเป๋ยของตัวเอง ทำงานที่เป็น รูปธรรม โดยการมีวิชาการสนับสนุน ใช้องความรู้ และเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

Slide 8

แรงต้าน

1. ความไม่เชื่อมั่น ไม่เข้าใจ ไม่ยอมรับในการทำงานและศักยภาพของคน อปท. ทำให้ส่วนกลางและจังหวัดไม่ลดบทบาท เน้นการควบคุมเข้มงวดในการกำกับ อปท.
2. อปท.ขาดความรู้ ข้อมูลและความสามารถในการทำงาน
3. นโยบายการเมืองระดับสูงไม่เอื้อ/นโยบายประชานิยมมีผลต่อการไม่พึ่งตนเอง
4. อปท.หลากหลายเกินไป ยากต่อการรวมกลุ่ม อำนาจต่อรองต่ำ
5. ภาคประชาชนไม่เข้าใจเรื่องการปกครองตนเอง
6. มีค่านิยมในการพึ่งพิง และค่านิยมอำนาจ
7. กระบวนการแก้ไขกฎหมายทำได้ยาก และกฎหมายไม่มีบทบังคับและลงโทษ หากไม่ปฏิบัติ
8. การจัดสรรงบประมาณและระบบภาษีไม่เป็นธรรม

Slide 9

การวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของแรงขับ				
แรงขับ	น้ำหนัก	สำคัญ	ง่าย	รวม
แรง 1 การปฏิรูปโครงสร้างรายได้ อปท.	18.74	5	4.4	9.4
แรง 2 ความมีประสิทธิภาพ โปร่งใสของ อปท.	16.26	4.8	3.8	8.6
แรง 3 ความเข้มแข็งมีเอกภาพของ ขบวนการ อปท.	20.10	5	3.7	8.7
แรง 4 การแก้ไขกฎหมายหลักๆ	5.40	2.6	1.3	3.9
แรง 5 การเรียกร้อง/สนับสนุนของ ประชาชนเพื่อความเป็นอิสระ	19.86	4.5	2.9	7.4
แรง 6 การจัดแบ่งบทบาทระหว่าง ส่วนกลางกับท้องถิ่น ลดบทบาทรัฐตาม สัดส่วนความเข้มแข็งของ อปท.	9.50	3.8	1.3	5.1
แรง 7 การเพิ่มความพร้อมของ อปท. ใน การออกกระเป๋ยของตัวเอง	10.14	3.0	2.7	5.7

Slide 10

การวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของแรงต้าน				
แรงต้าน	น้ำหนัก	สำคัญ	ง่าย	รวม
แรง 1 ความไม่เชื่อมั่น ไม่เข้าใจ ไม่ยอมรับในการทำงาน และศักยภาพของคน อปท.	22.5	4.6	1.9	6.5
แรง 2 อปท.ขาดความรู้ ข้อมูลและความสามารถในการ ทำงาน	5.0	3.5	4.4	7.9
แรง 3 นโยบายการเมืองระดับสูงไม่เอื้อๆ	26.7	4.6	1.2	5.8
แรง 4 อปท.หลากหลายเกินไป ยากต่อการรวมกลุ่ม อำนาจต่อรองต่ำ	5.7	3.0	3.1	6.1
แรง 5 ภาคประชาชนไม่เข้าใจเรื่องการปกครองตนเอง	12.6	4.1	3.3	7.4
แรง 6 มีค่านิยมในการพึ่งพิง และค่านิยมอำนาจ	9.3	3.4	1.7	5.1
แรง 7 กระบวนการแก้ไขกฎหมายทำได้ยาก และ กฎหมายไม่มีบทบังคับและลงโทษหากไม่ปฏิบัติ	9.6	4.0	1.7	5.7
แรง 8 การจัดสรรงบประมาณและระบบภาษีไม่เป็นธรรม	7.6	4.3	2.0	6.3

Slide 1

ข้อ 2 นโยบาย กฎหมาย และการกำกับดูแลที่เอื้อ

แรงขับ (สนับสนุน)

1. สร้างความเชื่อมั่นของผู้มีอำนาจ และแนวร่วมกับภาคีต่างๆในการผลักดัน
2. ราชการส่วนภูมิภาคต้องลดบทบาทในการควบคุม
3. ประชาชนต้องตื่นตัว เข้าใจ ช่วยเรียกร้องและมีส่วนร่วม

Slide 2

ข้อ 2 นโยบาย กฎหมาย และการกำกับดูแลที่เอื้อ

แรงต้าน

1. หน่วยงานกำกับขาดความรู้ ไม่เชื่อมั่น ไม่ปล่อยอำนาจให้กับท้องถิ่น
2. ผู้นำ อปท. ขาดความโปร่งใสและทำงานไม่ตอบสนองต่อภาคประชาชน
3. อปท. ไม่ได้รับการสนับสนุนจากภาคประชาชน
4. อปท. ขาดความมั่นใจต่อการสร้างให้เกิดความเปลี่ยนแปลง
5. อปท. ไม่มีความรู้

Slide 3

ข้อ 3 การเพิ่มขีดความสามารถของ อปท.

แรงขับ (สนับสนุน)

1. รัฐบาลกลางต้องมีความตั้งใจและจริงจังในการให้ท้องถิ่นพัฒนาขีดความสามารถของตนเอง
2. สร้างระบบพัฒนาทรัพยากรบุคคลของ อปท. ได้แก่ การคัดสรรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ การให้แรงจูงใจในการพัฒนา และการสร้างการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ
3. อปท. ต้องมีการรวมตัวกันที่เข้มแข็ง มีการนำแนวคิดการบริหารแบบเอกชนมาใช้ และมีบทบาทในการผลักดันการพัฒนาขีดความสามารถ
4. อปท. ต้องไว้วางใจให้ภาคประชาชนตรวจสอบ และมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง
5. ภาคประชาชนต้องเรียนรู้บทบาทของตนและมีส่วนร่วมในการทำกับอปท.

Slide 4

ข้อ 3 การเพิ่มขีดความสามารถของ อปท.

แรงต้าน

1. ความสามารถของบุคลากรท้องถิ่นไม่เพียงพอ และขาดการฝึกอบรมที่เหมาะสม
2. โครงสร้างของบุคลากรไม่สอดคล้องกับภารกิจของท้องถิ่นแต่ละแห่ง
3. การรวบอำนาจของส่วนกลางและคิดแทน อปท. ว่าไม่มีความสามารถ
4. ไม่เชื่อถือและไม่เชื่อใจประชาชนในการคัดเลือกและการตรวจสอบ
5. ประชาชนไม่สนใจกิจการสาธารณะ ไม่เข้าใจบทบาทของ อปท. และไม่เชื่อว่าตนมีพลังในการเปลี่ยนแปลง